

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Тип дисципліни - вибіркова

Рік навчання: 2

Кількість кредитів: 3

Види навчальних занять: лекції, практичні заняття

Викладач: доктор педагогічних наук, проф. О.С. Цокур

Контактна
інформація:

Факультет РГФ, кафедра педагогіки, E-mail: scokur@ukr.net

Опис дисципліни

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Педагогіка вищої школи» є теоретична підготовка аспірантів до здійснення дидактичної, науково-методичної й інноваційної організаційно-педагогічної діяльності у вищій школі шляхом формування їх інтересу, здатності й готовності до самостійного пізнання актуальних проблем теорії та перспектив розвитку вищої освіти в Україні та світі, педагогічного моніторингу й менеджменту, сучасних концепцій навчання й виховання студентів, опанування способів організації їхньої самостійно-дослідницької та науково-дослідної роботи, застосування засобів нових педагогічних підходів та освітніх технологій.

Завдання дисципліни «Педагогіка вищої школи»:

- розкрити сутність основних теоретичних концепцій і методологічних підходів, категорій і понять, закономірностей та принципів навчання і виховання студентів закладу вищої освіти;
- забезпечити практичне оволодіння аспірантами традиційних й інноваційних методів, форм та технологій навчання й виховання студентів;
- розкрити теоретичні підходи й забезпечити опанування аспірантами провідних стратегій діяльності сучасного викладача й куратора (тьютора, коуча) студентської академічної групи по формуванню соціально й професійно важливих якостей особистості;
- ознайомити з основами освітнього менеджменту й моніторингу у закладі вищої освіти;
- долучити до усвідомлення значущості педагогічних інновацій для подальшої модернізації вітчизняної вищої школи.

Процес вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» спрямований на формування елементів наступних **компетентностей аспірантів**:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні завдання та проблеми в галузі освітніх, педагогічних наук, професійній діяльності, в процесі навчання, що передбачає ініціювання, розроблення і впровадження освітніх, педагогічних нововведень та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК1.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2.Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК3.Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК4.Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Фахові компетентності:

ФК1.Здатність виявляти потенційні зв'язки освітньої теорії, освітньої політики та практики.

ФК2.Уміння розпізнавати та враховувати різноманітність осіб, здійснювати індивідуальний супровід в освітньому процесі.

ФК3.Розуміння цілей і особливостей освітніх систем.

ФК4.Уміння розробляти та застосовувати освітню програму і навчально-методичні матеріали відповідно до конкретного освітнього контексту.

Процес вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» сформульований у термінах **програмних результатів навчання (ПРН)**:

ПРН1. Уміти організовувати та проводити науково-педагогічне дослідження.

ПРН2. Уміти узагальнювати емпіричні дані та формулювати висновки.

ПРН3. Уміти розробляти просвітницькі матеріали та програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПРН4. Уміти узагальнювати результати науково-педагогічних досліджень у формі наукових звітів, публікацій, наукових проєктів, кваліфікаційних робіт, презентацій.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен знати і розуміти сутність:

- актуальних проблем розвитку вищої освіти в Україні та світі, шляхів і способів оновлення змісту виховання і навчання студентів в умовах модернізації вищої освіти в контексті євроінтеграції, інтерналізації міграції, інформатизації та глобалізації суспільства;

- державних нормативних документів про освіту і вищу освіту;

- мети, завдань та тенденцій розвитку вищої освіти в Україні та світі;

- стратегічних завдань та пріоритетних напрямів модернізації та реформування національної системи вищої освіти;

- загальних основ і специфіки педагогіки вищої школи;

- методів та методики проведення наукових педагогічних досліджень в галузі дидактики вищої школи й теорії виховання студентів;

- дидактики (теорії навчання й освіти) вищої школи;

- структури освітнього процесу у вищій школі, його зміст, форми, методи і засоби;

- провідних форм організації освітнього процесу у вищій школі;

- видів навчальних занять, основ методики їх проведення;

- педагогічної інноватики в системі вищої освіти;

- сучасних вимог до професіоналізму особистості та діяльності викладача вищої школи, його ролі і місця у процесі вдосконалення освітньо-професійних програм і планів;

- мети і провідних завдань професійного виховання студентів;

- способів формування національної свідомості студентської молоді, її громадянської, гендерної, моральної та професійної культури;

- основних напрямів виховання студентів у процесі навчання та у позанавчальний час.

Аспірант повинен вміти:

- аналізувати основні нормативні та державні документи про вищу освіту та функціонування закладу вищої освіти;

- працювати з науково-педагогічними й дидактико-методичними першоджерелами;

- застосовувати отримані теоретичні знання у практиці навчання й виховання студентів;

- організовувати освітній процес у вищій школі із урахуванням традиційних та новітніх технологій навчання й виховання студентів;

- прогнозувати наслідки впровадження педагогічних інновацій у вищій школі;

- аналізувати й розробляти навчально-методичні комплекси навчальних дисциплін;

- розробляти робочі програми й силабус з дисциплін спеціалізації;

- розробляти плани-конспекти лекцій, практичних, семінарських занять для здобувачів першого й другого рівнів вищої освіти;

- складати портфоліо для навчальних тем дисциплін спеціалізації;

- проектувати й ефективно застосовувати різні способи й засоби контролю академічних успіхів студентів, а також здійснювати моніторинг якості освітнього процесу;

- забезпечувати демократичний, особистісно зорієнтований, гуманістичний стиль керівництва в сфері вищої освіти.

Форми та методи контролю. У процесі викладання дисципліни «Педагогіка вищої школи» використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: розповідь, лекція, пояснення, бесіда, дискусія.
- наочні методи: ілюстрація, демонстрація, спостереження.
- методи формування практичних умінь та навичок: виконання практичних завдань, розробка схем, таблиць, складання опорних конспектів, складання словника понять;
- методи активного, евристичного і проблемного навчання, мультимедійні презентації.

Політика оцінювання. Поточне опитування і тестування знань аспірантів під час лекційних та практичних занять, оцінювання якості виконання ними завдань самостійної роботи, ІНДЗ. Проведення поточного та підсумкового контролю.

Розподіл балів, що отримують аспіранти

Поточний контроль	Завдання для самостійної роботи	ІНДЗ	Підсумковий контроль	Сума балів
14	36	30	20	100

Основна література

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України: Історія. Теорія: Підручник для студентів, аспірантів та молодих викладачів вищих навчальних закладів. К.:Либідь, 1998. 554 с.
2. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: Навч.- метод. посіб. К.: Кондор, 2008. 272 с.
3. Барановська Л.В. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посіб. К.: НАУ, 2015. 240с.
4. Вейланде Л.В.-В. Педагогіка і психологія вищої школи. Практикум. О.: ОНУ, 2018. 122 с. Ел. вер.
5. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. К. : Центр навч. літератури, 2006. 384 с.
6. Кнодель Л. В. Педагогіка вищої школи : посіб. для магістрів. К.: Вид. Паливода А.В., 2008. 136 с.
7. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. К.: Знання, 2005. 486с.
8. Кудіна В.В., Соловей М.І., Спіцин Є.С. Педагогіки вищої школи. К.: Ленвіт, 2007.
9. Мороз О. Г. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. К.: НПУ, 2003. 267с.
10. Педагогика и психология высшей школы : учеб. пособие для вузов / отв. ред. М.В.Буланова-Топоркова. Ростов н/Д: Феникс, 2002. 544 с.
11. Педагогика и психология высшей школы: Учеб. пособ. для студ. и аспирантов вузов / Под ред. С.И.Самыгина. Ростов-на-Дону: Феникс, 1998. 544 с.
12. Приходько М.І. Педагогіки вищої школи: курс лекцій для магістрів. Запоріжжя ЗДУ, 2001. 150 с.
13. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник. К.: Конкор, 2011. 628 с.
14. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посібник. К.: "Академвидав", 2006. 352 с.
15. Хрестоматія з педагогіки вищої школи : навч. посібн. / за заг. ред. В. І. Лозової. Х.: Віровець А.П. "Апостроф", 2011. 408 с.
16. Цокур О.С. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посібник. Одеса: ОНЮА, 2002. Вип. 1. Основи наукового педагогічного дослідження. 84 с.
17. Цокур О.С. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посібник. Одеса: ОНЮА, 2002. Вип. 2. Педагогічний менеджмент. 81 с.
18. Цокур О.С. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / під ред. З.Н. Курлянд. 3 вид. К.: Знання, 2009. Р. 1.3.1-1.3.5; 4.4. С. 127-158; С. 256-274.
19. Цокур О.С. Основи гендерного виховання. Хрестоматія навчальних програм з проблем гендерного розвитку. К.: ПЦ «Фоліант» /під. ред. К.М.Левківського, 2004. С. 147-171.

20. Цокур О.С. Основи гендерного виховання. Гендерний розвиток (конспекти лекцій). К.: ПЦ «Фоліант» /під. ред. К.М.Левківського, 2005. С. 124-187.
21. Чернілевський Д.В., Томчук М.І. Педагогіка та психологія вищої школи: навч.посібник. Вінниця: «Україна», 2006. 402 с.
22. Шарипов Ф.В. Педагогика и психология высшей школы: учеб. пособие. М.: Логос, 2012. 448 с.
23. Щоденник з науково-педагогічної (асистентської) практики /Упор. О.С.Цокур. Одеса, 2018. 30 с.